

Specialisering: De yngsta barnen i förskolan Specialisation: The Youngest Children in Pre-School

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: 11SY00

Version: 2.1

Fastställd av: Utbildningsutskottet 2012-08-21

Gäller från: HT 2012

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Pedagogiskt arbete (G2F)

Utbildningsområde: Undervisning

Ämnesgrupp: Pedagogik

Förkunskapskrav: För studenter som läser 210 hp:

- Godkänt resultat i Allmänt utbildningsområde 1, 30 högskolepoäng
- Godkänt resultat i en inriktning om 60 högskolepoäng
- Deltagande i Allmänt utbildningsområde 2 där minst 15 högskolepoäng ska vara godkända, därav all VFU

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

Denna specialiseringskurs tar sin utgångspunkt i ett helhetsperspektiv på pedagogisk verksamhet för de yngsta barnen i förskolan. Den syftar till att fördjupa kunskapen om och problematisera arbetet med de yngsta förskolebarnens behov av omsorg, lärande och utveckling i relation till förskolan som institution. Barns utveckling och lärande samt behov av omsorg utgör innehåll i kursen liksom betydelsen av samarbete mellan vårdnadshavare och förskolans personal. Under kursen behandlas nyare forskning om de yngsta förskolebarnens matematiserande, språkutveckling och litteracitet samt erfارande av och lärande om naturvetenskapliga och tekniska fenomen och processer samt hur detta kan främjas. De yngsta förskolebarnens matematiserande behandlas utifrån teorier inom matematikområden som aritmetik, rumsuppfattning, geometri, mönster och form och i relation till barns lärande genom lek, konstruktion och matematiska resonemang. Inom området språk och kommunikation läggs tonvikten på de yngsta förskolebarnens tidiga tal-, kommunikations- och språkutveckling samt på hur kreativa och utmanande litteracitetsmiljöer kan skapas. Naturvetenskap och teknik behandlas dels i relation till de yngsta förskolebarnens intressen, experimenterande, utveckling, lek och lärande och dels utifrån ett perspektiv på dessa barns behov av fysisk och emotionell omsorg. Dessutom behandlas samspel mellan barn och vuxna och mellan barn och barn samt barns möjligheter till inflytande och vänskapsrelationer. Inom ramen för den vetenskapliga progressionen genomförs en enkätstudie med fokus på någon del av innehållet i förskoleverksamheten och denna kurs innehåll. I kursen ingår fältstudier och studiebesök.

Mål

Studenten skall efter avslutad kurs kunna

- redogöra för hur barns första språk kan stimuleras och utmanas samt ge förslag på och argumentera för hur en utmanande litteracitetsmiljö kan utformas för barn i åldern 0-3 år oavsett kulturell bakgrund
- redogöra för hur små barns tidiga matematiserande kan bemötas, stimuleras och utmanas samt ge förslag på och argumentera för hur en utmanande matematikmiljö kan utformas
- redogöra för hur små barns intresse för, erfarenheter av, kunskap om samt förståelse för naturvetenskapliga fenomen och processer kan tas tillvara och utmanas och dokumenteras i förskolan
- redogöra för små barns behov av fysisk och emotionell omsorg samt argumentera för hur dessa behov kan tillgodoses i förskolans vardag
- redogöra för hur lek och skapande aktiviteter kan utgöra såväl processer som arenor för små barns lärande

- redogöra för och argumentera för olika sätt att arbeta med små barns möjligheter till inflytande, samspel och att kunna utveckla vänskapsrelationer i förskolan
- beskriva och reflektera över hur samarbete med de yngsta barnens föräldrar/vårdnadshavare kan gestaltas
- argumentera för och planera ett utvecklingsarbete i relation till de yngsta barnens språkliga, matematiska eller naturvetenskapliga erfarende, lärande och utveckling
- redogöra för samt tillämpa en kvantitativ forskningsmetod vid studier i förskolan

Undervisningsformer

Föreläsningar, seminarier, workshops, arbete i studiegrupp, fältstudier samt studiebesök.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Enskild skriftlig tentamen, muntliga och skriftliga redovisningar i grupp, enskilda skriftliga inlämningar, deltagande i studiegruppsarbete.

Student har rätt att genomgå maximalt fem examinationstillfällen på den kursplan som studenten är antagen till. Varje examination ska erbjudas vid minst tre tillfällen inom loppet av ett år. Vid ny kursplan kommer ytterligare tre examinationstillfällen att erbjudas under en övergångsperiod om ett år från och med att ny kursplan tillämpas.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Studenterna inbjuds till kursplanering innan kursen påbörjas. Efter halva tiden sker en muntlig mittkursvärdering och vid kursslut genomförs en enskild och skriftlig kursvärdering. Resultaten av utvärderingarna är vägledande för utveckling av kommande kurser och delges studenterna genom kursens kursrapport.

Övrigt

Kursen ingår i Lärarutbildningen.

Kursplanen är fastställd av Lärarutbildningsnämnden 2011-06-14.

Bilaga: Litteraturlista för Specialisering: De yngsta barnen i förskolan (11SY00)

- Bae, Berit (2009). Samspill mellom barn og voksne ved måltidet. Muligheter for medlaering? *Nordisk barnehageforskning*, Vol. 2, nr 1 (s. 3-15, 13 s.)
- Bergnell, Anneli (2010). *Ettåringen, bilden och fenomenet tyngd - Yngre barns pre-naturvetenskapliga meningsskapande i en guidad aktivitet*. Borås: Högskolan i Borås, Institutionen för pedagogik. (51 s) Tillgänglig på Internet: <http://hdl.handle.net/2320/6959>
- Björklid, Pia (2005). *Lärande och fysisk miljö: en kunskapsöversikt om samspelet mellan lärande och fysisk miljö i förskola och skola*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling (utdrag 33 s.) Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1827>
- Björklund, Camilla (2009). *Ett, två, många*. Stockholm: Liber. (ca 80 s.)
- Björklund, Camilla (2010). Att fånga komplexiteten i små barns lärande. En metodologisk reflektion. *Nordisk barnehageforskning*. Vol. 3, nr 1 (ss. 17-26, 10 s.)
- Björklund, Elisabeth (2008). *Att erövra litteracitet: små barns kommunikativa möten med berättande, bilder, text och tecken i förskolan*. Diss. Göteborg: Göteborgs universitet, 2009
Tillgänglig på Internet: http://gupea.ub.gu.se/dspace/bitstream/2077/18674/1/gupea_2077_18674_1.pdf (277 s.)
- Doverborg, Elisabet & Pramling Samuelsson, Ingrid (2000). Att utveckla små barns antalsuppfattning. I Ahlberg, Ann & Wallby, Karin (2000). *Matematik från början*. 1. uppl. Göteborg: Nationellt centrum för matematikutbildning, Univ. (22 s.)
- Doverborg, Elisabet & Pramling Samuelsson, Ingrid (1999). *Förskolebarn i matematikens värld*. 1. uppl. Stockholm: Liber (Kap 4, 20 s.)
- Ejlertsson, Göran (2005). *Enkäten i praktiken: en handbok i enkätmetodik*. 2. [omarb.] uppl. Lund: Studentlitteratur (157 s.)
- Elfström, Ingela (2008). *Barn och naturvetenskap: upptäcka, utforska, lära*. 1. uppl. Stockholm: Liber (ca 110 s.)
- Emilson, Anette (2007) Young children's influence in preschool. *International Journal of Early Childhood*, vol. 39, nr 1 (ss. 11-38, 27 s.)
- Granberg, Ann (2001). *Småbarns bild- och formskapande: lek med former, färger och linjer*. 1. uppl. Stockholm: Liber (Del 1, 70 s.)
- Greve, Anne (2009). Vennskap mellom de yngste barna i barnehagen. *Nordisk barnehageforskning*, vol. 2, nr 2 (s 91-98, 8 s.)
- Halldén, Gunilla (red.) (2007) *Den moderna barndomen och barns vardagsliv*. Stockholm: Carlssons (kap 3, 4, 6, 9, 80 s.)
- Hägglund, Solveig & Pramling Samuelsson, Ingrid (2009). Early Childhood Education and Learning for Sustainable Development and Citizenship. *International journal of Early Childhood*, vol. 41, No. 2, (ss. 49-63, 15 s.)
- Jederlund, Ulf (2011). *Musik och språk: ett vidgat perspektiv på barns språkutveckling och lärande*. 2., [omarb. och utök.] uppl. Stockholm: Liber (263 s.)
- Lacerda, Francisco, (2008). Språkets begynnelse: Att härleda lingvistisk struktur ur löpande tal. *Dyslexi*. Vol. 13, nr 3 (s. 11-17, 7 s.)
- Läroplan för förskolan Lpfö 98*. [Ny, rev. utg.] (2010). Stockholm: Skolverket
Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2442> (16 s.)
- Markström, Ann-Marie, Simonsson, Maria, Söderlind, Ingrid & Änggård, Eva (red.) (2009). *Barn, barndom och föräldraskap*. Stockholm: Carlsson (utdrag, 50 s.)
- Ness, Daniel & Farenga, Stephen J. (2007). *Knowledge under construction: the importance of play in developing children's spatial and geometric thinking*. Lanham, Md.: Rowman & Littlefield (utdrag, ca 30 s.)
- Nylund, Monica (2010). *Aktionsforskning i förskolan - trots att schemat är fullt*. Stockholm: Lärarförbundets förlag (103 s.)
- Persson Gode, Karin (2011). *Lärande lek i utemiljö: [pedagogiska lekar och övningar.]* 1. uppl. Stockholm: Natur & kultur

(utdrag, 80 s.)

Reis, Maria (2011). *Att ordna, från ordning till ordning [Elektronisk resurs]: yngre förskolebarns matematiserande*. Diss. Göteborg: Göteborgs universitet, 2011
Tillgänglig på Internet: <http://hdl.handle.net/2077/27889> (80 s.)

Söderbergh, Ragnhild, (2009). *Läsa, skriva tala: barnet erövrar språket*. Malmö: Gleerup (Kap 1-4 samt 9-12, ca 120 s.)

Thisner, Annika (2007). *Matte på burk: en arbetsmetod för förskolan*. Stockholm: Sveriges utbildningsradio (96 s.)

Wikland, Maria, Friedl, Andrea, Wihlman, Ulla & Wilsby, Gunilla (2010). *Friska barn - en metod för hälsofrämjande mat- och rörelsevanor i förskolan*. Slutrapport (2010:17), Karolinska Institutets Folkhälsoakademi. Tillgänglig på Internet: <http://www.folkhalsoguiden.se/upload/Mat/Rapporter/Friska%20barn%20slutrapport.pdf> (80 s.)

Wells, Gordon (2008). *The Social Context of Language and Literacy Development*. Tillgänglig på Internet: http://people.ucsc.edu/~gwells/Files/Papers_Folder/documents/SocialContextofLandLDDraft.pdf (72 s.)

Tillkommer:

Barnböcker, Sånger för de yngsta barnen, 200 sidor internetbaserat material samt valfri litteratur till valt utvecklingsarbete.